

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА

А К А Д Е М И Ч Е Н С Ъ В Е Т

ЕТИЧЕН КОДЕКС на работниците, обучаваните лица и посетителите на Икономически университет – Варна

Г л а в а п ъ р в а ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този етичен кодекс определя основните правила за поведение на работниците, обучаваните лица и посетителите в ИУ – Варна.

Чл. 2. (1) Работниците включват преподавателите, в т.ч. заемащите административни длъжности и административния и обслужващ персонал.

(2) Обучавани лица са студентите, докторантите и специализантите.

(3) Посетители са всички други извън работниците и обучаваните лица.

Чл. 3. Цел на етичния кодекс е формиране на правила за поведение на работниците, обучаваните лица и посетителите. Тя се постига чрез:

1. съдействие за осъществяване на образователната мисия и цели на ИУ – Варна;

2. повишаване общественото доверие в професионализма и морала на работещите и обучаваните лица;

3. функцията на контролен механизъм относно спазването на етичните норми на поведение.

Г л а в а в т о р а ЕТИЧНИ ПРИНЦИПИ И ЦЕННОСТИ

Чл. 4. При изпълнение на професионалните си функции и в рамките на обучението си работниците и обучаваните лица се ръководят от следните етични принципи и ценности:

1. законност – работниците и обучаваните лица строго спазват законодателството на Република България;

2. компетентност – работниците и обучаваните лица притежават знания, умения и квалификация за изпълняваната длъжност и придобиване на съответната специалност, като се стремят непрекъснато да ги повишават;

3. ефективност – работниците и обучаваните лица постигат максимални резултати от труда си при необходимите физически и интелектуални усилия;

4. безпристрастност – при изпълнение на задълженията си работниците и обучаваните лица са обективни и независими, като не допускат да бъдат повлияни, както от техните лични интереси, така и от личните интереси на трети лица, без проява на дискриминация по отношение на раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично и обществено положение или имуществено състояние;

5. отговорност – работниците и обучаваните лица имат развито чувство за дълг при изпълнение на трудовите и учебните си задачи и се чувстват отговорни за своето поведение, което би могло да накърни престижа на ИУ – Варна и на икономическата професия като цяло;

6. отзивчивост – работниците и обучаваните лица са услужливи в рамките на професионалните си компетенции и към всички търсещи административни услуги, информация или съдействие.

7. вежливост – работниците и обучаваните лица имат учтиво и любезно поведение;

8. честност – работниците и обучаваните лица обективно представят своите гледища;

9. лоялност – работниците и обучаваните лица не могат да разкриват информация, която представлява защитена от закона тайна, както и да правят изявления, които да ангажират официалната позиция на ИУ – Варна, без да са изрично упълномощени за това;

10. колегиалност – при изпълнение на задълженията си работниците и обучаваните лица не допускат изразяването на твърдения, уронващи доброто име и достойнството на личността. Те проявяват търпимост към чуждото мнение при работа в екип за качествено изпълнение на задълженията и отговорностите си;

11. толерантност – работниците и обучаваните лица проявяват разбиране към алтернативни мнения, оценки и позиции, изразени от личности и/или институции;

12. отчетност – работниците и обучаваните лица осъществяват своята дейност по начин, който позволява обективно да се оценят резултатите от извършената им работа;

13. външен вид – работниците и обучаваните лица се стремят да изглеждат по начин, който да съответства на академичната среда, в която работят и учат.

Г л а в а т р е т а **ПРОФЕСИОНАЛНА ЕТИКА**

Чл. 5. (1) В рамките на своите компетенции и трудови задължения работниците и обучаваните лица трябва да имат професионална етика, с която да подпомагат ИУ – Варна при разработването и провеждането на политиката му, както и при изпълнението на взетите от ръководството решения.

(2) При изпълнение на трудовите и учебните си задължения работниците и обучаваните лица следва да имат етично поведение, което да създава увереност в преките им ръководители и преподаватели, така че те да могат да им се доверяват и да разчитат на тях.

(3) Работниците и обучаваните лица следва да изпълняват задълженията си честно и безпристрастно, без да допускат лични политически пристрастия.

Чл. 6. (1) Работниците и обучаваните лица са длъжни да спазват утвърдената служебна и учебна йерархия.

(2) Работниците и обучаваните лица не са длъжни да изпълняват неправомерна заповед, издадена по установения ред, когато тя съдържа очевидно за тях правонарушение.

(3) Работниците и обучаваните лица могат да поискат писмено потвърждаване на устната заповед за очевидното според тях правонарушение.

(4) Работниците не са длъжни да изпълнят нареждане, което засяга правата им, правата на техните съпруга или съпруг, роднини по права линия без ограничения, по сребрена линия до четвърта степен и по сватовство до втора степен включително. В този случай те са длъжни незабавно да уведомят прекия ръководител или органа, от когото е получено нареждането.

Чл. 7. Работниците следва да поставят пред своя ръководител открито и честно проблемите, с които се сблъскват в процеса на работата.

Чл. 8. (1) Работниците и обучаваните лица са длъжни да противодействат на корупционни прояви и на други неправомерни действия.

(2) Работниците и обучаваните лица не трябва да допускат да бъдат поставени във финансова зависимост или в друга обвързаност от външни лица или организации, както и да искат и да приемат подаръци, услуги, пари, облаги или други ползи, които могат да повлияят на изпълнението на служебните им задължения, на техните решения или да нарушат професионалния им подход по определени въпроси.

(3) Работниците не могат да приемат подаръци или облаги, които могат да бъдат възприети като награда за извършване на работа, която влиза в служебните им задължения.

Чл. 9. Работниците и обучаваните лица не трябва да изразяват лични мнения по начин, който може да бъде тълкуван като официална позиция на звеното, в което работят или учат, или като цяло на ИУ – Варна.

Чл. 10. (1) Работниците и обучаваните лица при изпълнение на служебните си задължения опазват повереното им имущество с грижата на добър стопанин и не допускат използването му за лични цели. Те са длъжни своевременно да информират непосредствения си ръководител за загубата или повреждането на повереното им имущество.

(2) Работниците и обучаваните лица могат да използват документите и данните в ИУ – Варна само за изпълнение на служебните и учебните им задължения при спазване на правилата за защита на информацията.

(3) Работниците и обучаваните лица не могат да изнасят имущество и документи извън местата, където изпълняват служебните и учебните си задължения, без това да е съгласувано със съответните длъжностните лица.

Чл. 11. Работниците и обучаваните лица са длъжни да спазват установеното учебно и работно време за изпълнение на задълженията им;

Чл. 12. Работниците и обучаваните лица не извършват действия, чиято цел е умишлено да навредят на свои колеги или на ИУ - Варна чрез своята работа, чрез продуктите от своята работа или чрез публикации, изказвания и др. За такъв род вреда се считат например злонамерени действия като унищожаване и промяна на файлове и програми, които водят до загуба на информация, ресурси, време или човешки усилия;

Чл. 13. Работниците и обучаваните лица не задържат официална информация, която следва да бъде оповестена, а също и да не дават информация, за която се знае или има основателни причини да се смята, че е невярна или подвеждаща.

Чл. 14. Отсъствието на работници не може да бъде основание за отказ от

изпълнение на служебните им задължения, нито за отказ да бъдат замествани от друг работник, в рамките на неговата компетентност.

Глава четвърта **ЛИЧНО ПОВЕДЕНИЕ**

Чл. 15. (1) При изпълнение на служебните си задължения и в обществения си живот работниците и обучаваните лица е необходимо да имат поведение, което не уронва престижа на ИУ – Варна.

(2) Работниците следва да не допускат на работното си място поведение, несъвместимо с добрите нрави.

(3) Работниците и обучаваните лица трябва да се стремят да избягват в поведението си конфликтни ситуации, а при възникването им да се опитат да ги преустановят, като запазят спокойствие и контролират поведението си.

(4) Работниците и обучаваните лица следва да спазват благоприличието и деловия/работен вид на облеклото си.

Чл. 16. Работниците и обучаваните лица не трябва да участват в скандални прояви, с които биха могли да накърнят престижа на ИУ – Варна.

Чл. 17. Работниците и обучаваните лица не трябва да упражняват дейности, посочени в законодателството като несъвместими с техните задължения и отговорности, както и да получават доходи от такива дейности.

Чл. 18. Работниците следва да придобиват и управляват имуществото си по начин, който да не създава съмнение за злоупотреба със служебното им положение.

Глава пета **ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ РАБОТНИЦИТЕ** **И ОБУЧАВАНИТЕ ЛИЦА**

Чл. 19. (1) В отношенията с колегите си работниците и обучаваните лица следва да проявяват уважение и коректност, като не допускат поведение, което накърнява достойнството и правата на отделната личност.

(2) Работниците и обучаваните лица трябва да уважават мнението на колегите си и да се съобразяват с правото им на личен живот.

Чл. 20. Когато противоречията между работниците и обучаваните лица не могат да бъдат разрешени от самите тях, те търсят съдействието на академичното ръководство.

Чл. 21. Работниците и обучаваните лица трябва да дават пример на колегите си със своето лично поведение и чувство за отговорност.

Чл. 22. При заемане на ръководна позиция работниците и обучаваните лица приемат за свое морално задължение да подпомагат професионалното развитие на своите подчинени и колеги и да съдействат за възприемането на принципите на настоящия етичен кодекс.

Глава шеста

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ОБУЧАВАНИ ЛИЦА И ПОСЕТИТЕЛИ

Чл. 23. (1) В зависимост от компетенциите си и трудовите си задължения, работниците следва да съдействат на обучаваните лица за качествен учебен процес и научноизследователската работа, както и за качествено административно обслужване и благоприятна среда за учене.

(2) В рамките на задълженията си, работниците трябва да се стремят своевременно и безпроблемно да удовлетворяват потребностите на обучаваните лица и посетителите на ИУ – Варна.

Чл. 24. Работниците се отнасят с обучаваните лица и всички посетители на ИУ – Варна по начин, който не накърнява достойнството им, не създава конфликти, не нарушава правата им без оглед на възрастта, етническата принадлежност, пол, сексуална ориентация, религия, социален статус или наличието на увреждания.

Чл. 25. Работниците са длъжни да опазват данните и личната информация на обучаваните лица и на всички посетители на ИУ – Варна, станали им известни при или по повод на изпълнението на служебните им задължения.

Глава седма

КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл. 26. (1) Работниците и обучаваните лица не могат да участват при обсъждането, подготовката, вземането и изпълнението на решения, когато те или свързани с тях лица са заинтересувани от съответното решение или когато имат със заинтересуваните лица отношения, пораждащи основателни съмнения в тяхната безпристрастност.

(2) При възлагането на служебна задача, чието изпълнение може да доведе до конфликт между служебните им задължения и техните частни интереси, работниците следва своевременно да уведомят своя ръководител.

(3) Работниците и обучаваните лица, на които станат известни факти и обстоятелства за възникнал конфликт на интереси в звеното, в което са назначени или се обучават, предприемат необходимите мерки за изясняване на въпроса.

(4) Когато работниците се съмняват дали дадена дейност е съвместима със служебните им задължения, те трябва да обсъдят това със своя пряк ръководител.

Чл. 27. (1) Работниците не трябва да използват служебното си положение за осъществяване на свои лични или на семейството си интереси.

(2) Работниците и обучаваните лица не следва да участват в сделки, които са несъвместими с техните длъжности, функции и задължения.

(3) Работниците, напуснали ИУ – Варна, не трябва да злоупотребяват с информацията, която им е станала известна във връзка с длъжността, която са заемали, или с функциите, които са изпълнявали.

Глава осма **КОМИСИЯ ПО ЕТИКА**

Раздел I **Общи положения**

Чл. 28. Комисията по етика е експертен и консултативен орган, създаден с решение на Академичния съвет за даване на становища относно етичните аспекти на дейността на работниците, обучаваните лица и посетителите на ИУ – Варна.

Раздел II **Състав и структура на комисията по етика**

Чл. 29. (1) Комисията по етика на ИУ – Варна е в състав от 7 члена, както следва:

1. трима представители на преподавателите от които двама хабилитирани и един асистент;

2. двама представители на студентите и един на докторантите;

3. един представител на административния персонал.

(2) Членовете на комисията не могат да бъдат:

1. Председателят на Общото събрание, Ректорът, заместник-ректорите, деканите, директори на основни звена и филиали и ръководители на сектори.

(3) Комисията по етика се състои от председател, заместник-председател, секретар и членове.

(4) Председателят, зам.-председателят и секретарят на комисията се избират от академичния съвет по предложение на Ректора.

Чл. 30. Поименният състав на Комисията по етика се утвърждава от академичния съвет по предложение на ректора.

Раздел III **Ред за работа на комисията по етика**

Чл. 31. (1) Комисията по етика провежда редовни заседания най-малко веднъж на три месеца по приет от нея план.

(2) Тя се свиква на извънредно заседание по инициатива на председателя ѝ или по писмено искане на повече от една трета от членовете му, предявено чрез връчване на списък с подписите и изразени мотиви и материалите, които ще бъдат обсъждани.

(3) За провеждане на заседанията членовете на комисията се уведомяват с писмена покана не по-късно от 7 дни преди заседанието, като им се изпраща проект за дневен ред.

(4) Заседанието на комисията е законно, ако присъстват не по-малко от две трети от списъчния състав на членовете му.

(5) При липса на кворум заседанието на комисията се отлага с един час, а ако и тогава не е налице кворум, се насрочва ново заседание на друга дата, но не по-късно от 7 дни.

(6) При определяне на кворума по ал. 4 на настоящия член от списъчния състав на комисията се изключват лицата в отпуск при временна нетрудоспособност, поради бременност, раждане, осиновяване и за отглеждане на малко дете или командировки, извън страната. Общият брой на тези лица не може да бъде повече от една четвърт от списъчния състав на комисията.

Чл. 32. (1) Заседанията на Комисията по етика се ръководят от председателя ѝ, а при негово отсъствие от зам.-председателя ѝ.

(2) Протоколите за заседанията на комисията се водят от секретаря ѝ.

Чл. 33. (1) Академичния съвет освобождава членовете на Комисията по етика при:

1. прекратяване на трудово-правните отношения;
2. избор на длъжност, за която не се разрешава такова членство;
3. завършване на образованието на студентите;
4. системно отсъствие от заседанията и неспазване на разпоредбите на настоящия кодекс;
5. тяхно писмено искане.

(2) Освободените места се попълват по реда на изискването на чл. 29 и 30.

Чл. 34. Съобщенията за нарушения на този кодекс се подават в „Сигнална кутия по спазване на етиката”, която се съхранява в отдел „Човешки ресурси”, или чрез вписване в книгата по чл. 35.

Чл. 35. (1) Комисията по етика води „Книга по спазване на етиката”, в която:

1. работещите удостоверяват с подписа си, че са запознати с разпоредбите на този кодекс;
2. завежда постъпилите съобщения за нарушение на този кодекс.

(2) Книгата се съхранява в отдел „Човешки ресурси”.

Чл. 36. Членовете на Комисията по етика имат достъп до информацията, свързана с конкретния сигнал за нарушение по този кодекс, освен при ограниченията, направени с нормативни документи.

Чл. 37. (1) Решенията на Комисията по етика се вземат с обикновено мнозинство от гласовете на присъстващите при явно гласуване.

(2) След изготвяне на протокола от заседанията на комисията решенията се внасят в системата за изпълнение и контрол при сътрудника на ректора.

Г л а в а д е в е т а

ПОСЛЕДСТВИЯ ОТ НЕСПАЗВАНЕ НА КОДЕКСА

Чл. 38. (1) Комисията по етика проучва постъпилите сигнали и констатира/не констатира нарушения на кодекса.

(2) Комисията не проучва и не взема под внимание анонимни сигнали.

(3) Установяването на неетични прояви изисква тяхното доказване по безспорен и убедителен начин.

(4) Работниците и обучаваните лица, чието поведение подлежи на анализ от комисията, имат право да бъдат изслушани от членовете ѝ или да представят писмено становище по своята защита.

(5) До произнасяне на КЕ по конкретния сигнал се приема, че работниците и обучаваните лица не са нарушили етичните норми.

(6) При констатирани нарушения на този кодекс, комисията по етика:

1. писмено обръща внимание на работника или на обучаваното лице;
2. порицава писмено работника или обучаваното лице – при системно нарушение (нарушаване повече от два пъти на едни и същи или различни разпоредби на този кодекс);
3. прави предложение пред Ректора за налагане на дисциплинарно наказание на работника съгласно Кодекса на труда.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 1. Етичният кодекс е разработен в съответствие със Закона за висшето образование, Закона за развитието на академичния състав в Република България, Кодекса на труда, Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор и Правилника на ИУ-Варна и другите вътрешнонормативни актове на университета.

§ 2. Този кодекс отменя Етичен кодекс на служител в Икономически университет – Варна.

§ 3. В едномесечен срок от приемането му, Комисията по етика създава организация за запознаване на постъпилите на работа работници и обучавани лица с разпоредбите на този кодекс.

§ 4. Кодексът е приет на заседание на Академичния съвет от 25.03.2011 г. (протокол № 163).

§ 5. Кодексът влиза в сила от датата на неговото приемане.